

## บทที่ 4

### ผลการทดลองฯ

การทดลองที่ 1 อิทธิพลของขนาดของหน่วยทดลองที่มีต่อค่าสัมประสิทธิ์ของความแปรปรวนในการวิเคราะห์ปริมาณสารคล้ำยิบเนอเรลลินโดยวิธี Rice Secondary Leaf Sheath Bioassay (RSLSB)

การศึกษาอิทธิพลของขนาดของหน่วยทดลองที่มีผลต่อความแปรปรวนในการวิเคราะห์ปริมาณสารคล้ำยิบเนอเรลลินโดยวิธี RSLSB แบ่งออกเป็น 5 การทดลองย่อย และได้ผลการวิเคราะห์ค่า C.V. ดังตารางที่ 5

เมื่อนำค่า C.V. ในตารางที่ 5 มาเขียนกราฟจะได้ดังภาพที่ 4 พบร่วมริเวณที่กราฟแสดงการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด (point of maximum curvature) คือ บริเวณที่จำนวนต้นกล้าข้าวเท่ากับ 8 ต้นต่อหนึ่งหน่วยการทดลอง โดยคำนวณจาก

ค่า C.V. เมื่อใช้ต้นกล้าข้าว 2 ต้น – ค่า C.V. เมื่อใช้ต้นกล้าข้าว 4 ต้น = 1.053

ค่า C.V. เมื่อใช้ต้นกล้าข้าว 4 ต้น – ค่า C.V. เมื่อใช้ต้นกล้าข้าว 6 ต้น = 1.174

ค่า C.V. เมื่อใช้ต้นกล้าข้าว 6 ต้น – ค่า C.V. เมื่อใช้ต้นกล้าข้าว 8 ต้น = 1.228

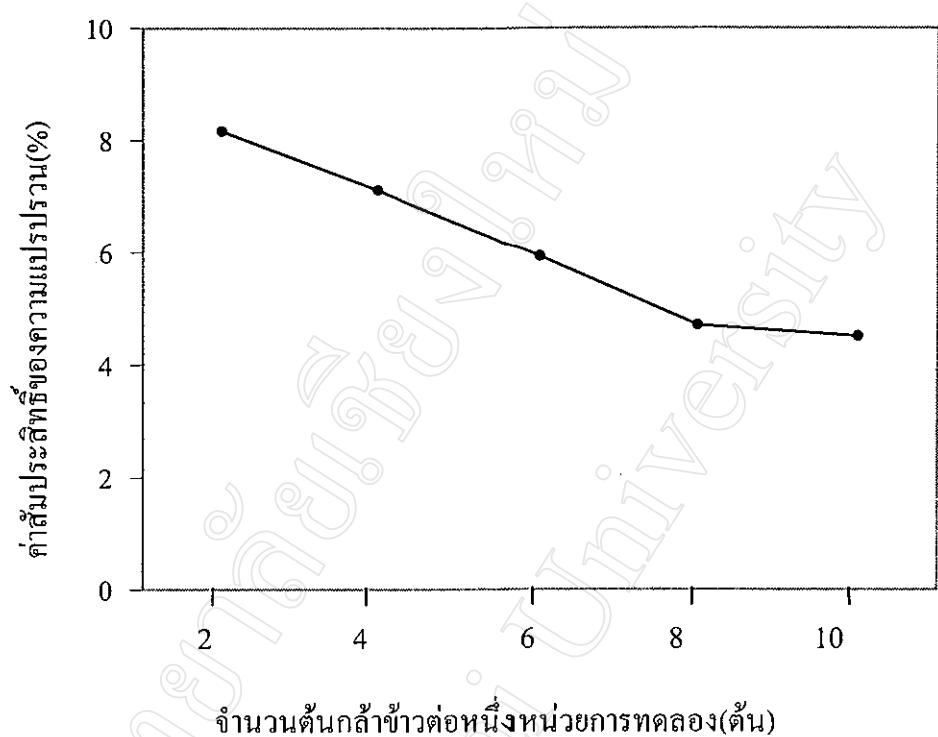
ค่า C.V. เมื่อใช้ต้นกล้าข้าว 8 ต้น – ค่า C.V. เมื่อใช้ต้นกล้าข้าว 10 ต้น = 0.204

ดังนั้นขนาดของหน่วยการทดลองที่เหมาะสมในการทำ RSLSB ควรใช้ต้นกล้าข้าว 8 ต้น ต่อหนึ่งหน่วยการทดลอง

จากผลการตรวจสอบ test of AOV assumption พบร่วมผ่าน assumption โดยมีการกระจายข้อมูลเป็นแบบปกติ, variance ของ treatment มีความเป็นเอกภาพ และ main effect มี model แบบบวก

ตารางที่ 5 ค่าสัมประสิทธิ์ความแปรปรวน ของจำนวนต้นกล้าข้าวต่อหนึ่งหน่วยทดลอง

จำนวนต้นกล้าข้าวต่อหนึ่งหน่วยทดลอง	ค่าสัมประสิทธิ์ความแปรปรวน(%) (C.V.)	ค่าความแตกต่างของ C.V.
2	8.161	1.053
4	7.108	1.174
6	5.934	1.228
8	4.706	0.204
10	4.502	



ภาพที่ 4 การเปลี่ยนแปลงค่าสัมประสิทธิ์ความแปรปรวนของจำนวนครุภาระต่อหนึ่งครุครุก (%)

ผลการวิเคราะห์กราฟมาตรฐานเมื่อใช้ต้นกล้าข้าว 8 ต้นต่อหนึ่งหน่วยทดลองโดยใช้ GA<sub>3</sub> (Kyowa) เข้มข้น  $3\times10^{-9}$  ถึง  $3\times10^{-1}$  สตด พนวณความยาวของ secondary leaf sheath มีความสัมพันธ์กับความเข้มข้นของ GA<sub>3</sub>(Kyowa) เป็นแบบสมการเส้นตรงในช่วงความเข้มข้นระหว่าง  $3\times10^{-9}$  ถึง  $3\times10^{-3}$  สตด (ภาพที่ 5 ) โดยที่สมการเส้นตรง (linear regression) คือ

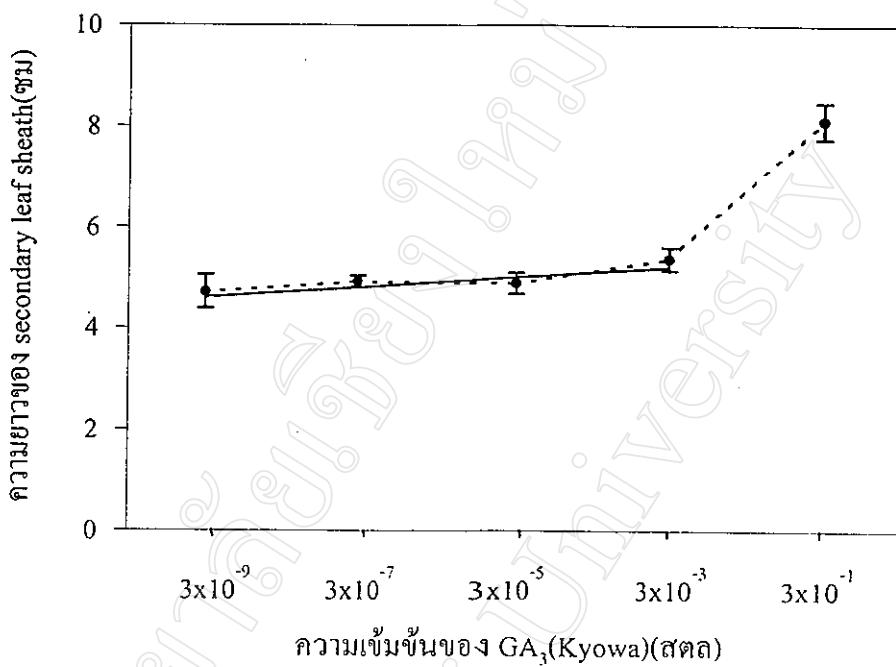
$$Y = -1.3244 \times 10^{-2} + 2.8137 \times 10^{-3}(X)$$

โดยที่ Y คือความเข้มข้นของ GA<sub>3</sub>(Kyowa) มีหน่วยเป็น สตด และ

X คือความยาวเฉลี่ยของ secondary leaf sheath มีหน่วยเป็น ซม ซึ่งมีค่า minimum = 4.71 ซม และค่า maximum = 5.77 ซม (ซึ่งจะทำให้ค่า Y minimum =  $3\times10^{-9}$  สตด และ maximum =  $3\times10^{-3}$  สตด ) ในขณะที่ผลการวิเคราะห์ linear correlation

พนวณค่า  $r = 0.7047$   $n = 28$   $P < 0.00000$

$$r^2 = 0.4966$$



ภาพที่ 5 กราฟมาตรฐานของ  $\text{GA}_3$ (Kyowa) เข้มข้น  $3 \times 10^{-9}$  ถึง  $3 \times 10^{-1}$  สตคล ของต้นกล้า  
ข้าว 8 ต้นต่อหนึ่งหน่วยการทดลอง

หมายเหตุ : สมการเส้นตรง  $Y = -1.3244 \times 10^{-2} + 2.8137 \times 10^{-3}(X)$

โดยที่  $Y$  คือความเข้มข้นของ  $\text{GA}_3$ (Kyowa) มีหน่วยเป็น สตคล และ

$X$  คือความยาวเฉลี่ยของ secondary leaf sheath มีหน่วยเป็น ซม

----- = true means curve

——— = regression equation fitted curve

● = standard deviation

**การทดลองที่ 2 การหาตำแหน่ง  $R_f$  ที่มีสารคล้ายจินเบอเรลลินจากยอดมะปรางพันธุ์ทูลเกล้าโดยวิธี Rice Secondary Leaf Sheath Bioassay (RSLSB)**

จากการทำการณาตราชานของการหาตำแหน่ง  $R_f$  ที่มี activity ของสารคล้ายจินเบอเรลลินในยอดมะปรางพันธุ์ทูลเกล้าโดยใช้ GA<sub>3</sub>(Kyowa) เพิ่มขึ้น  $3 \times 10^{-9}$  ถึง  $3 \times 10^{-1}$  สตด พนว่าความยาว secondary leaf sheath มีความเพิ่มขึ้นของ GA<sub>3</sub>(Kyowa) เป็นแบบสมการเส้นตรงในช่วงความเพิ่มขึ้น  $3 \times 10^{-9}$  ถึง  $3 \times 10^{-3}$  สตด (ภาพที่ 6) โดยมีสมการเส้นตรงคือ

$$Y = -1.0785 \times 10^{-2} + 2.3510 \times 10^{-3}(X)$$

โดยที่ Y คือความเพิ่มขึ้นของ GA<sub>3</sub>(Kyowa) มีหน่วยเป็น สตด และ

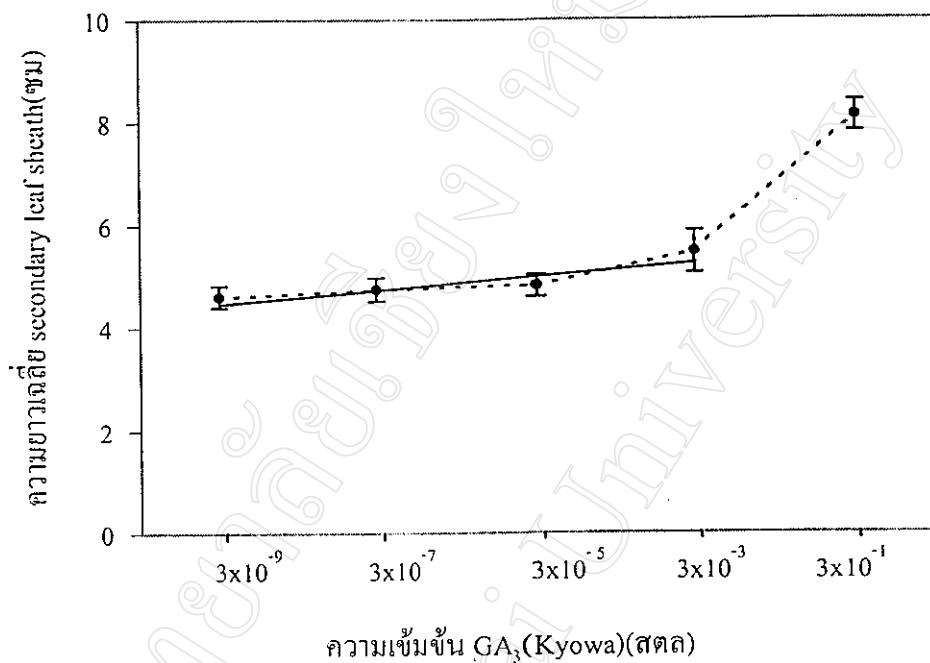
X คือความยาวเฉลี่ยของ secondary leaf sheath มีหน่วยเป็น ซม ซึ่งมีค่า minimum = 4.59 ซม และค่า maximum = 5.86 ซม (ซึ่งจะทำให้ค่า Y minimum =  $3 \times 10^{-9}$  สตด และ maximum =  $3 \times 10^{-3}$  สตด) ในขณะที่ผลการวิเคราะห์ linear correlation

พบว่าค่า  $r = 0.7673$   $n = 32$   $P < 0.00000$

$$r^2 = 0.5887$$

จากการตรวจสอบ test of AOV assumption พบว่าผ่าน assumption โดยมีการกระจายข้อมูลเป็นแบบปกติ, variance ของ treatment มีความเป็นเอกภาพ และ main effect มี model แบบบวก

การหาตำแหน่ง  $R_f$  ที่มี activity ของสารคล้ายจินเบอเรลลินในยอดมะปรางพันธุ์ทูลเกล้าโดยวิธี Rice Secondary Leaf Sheath Bioassay พบว่า ความยาวเฉลี่ยของ secondary leaf sheath ในทุก  $R_f$  สูงกว่า  $R_f$  ที่ 0.0 (control) ยกเว้นที่  $R_f$  0.1 และ 1.0 เท่านั้นที่น้อยกว่า control และเมื่อวิเคราะห์หาปริมาณสารคล้ายจินเบอเรลลินพบว่าปริมาณสารคล้ายจินเบอเรลลิน ที่ 0.3-0.8 จะมากกว่า  $R_f$  ที่ 0.0 (control) โดยมีปริมาณสารคล้ายจินเบอเรลลินเท่ากับ 0.008690, 0.009258, 0.007867, 0.007083, 0.007221, และ 0.007632  $\mu\text{g GA}_3(\text{Kyowa})$  equivalent / g f wt. (ตารางที่ 6)



ภาพที่ 6 กราฟมานตรฐานของ GA<sub>3</sub>(Kyowa) เข้มข้น 3×10<sup>-9</sup> ถึง 3×10<sup>-1</sup> สตด ของต้นกล้าข้าว 8 ต้น ต่อหนึ่งหน่วยการทดลอง เพื่อใช้ในการทดสอบ R<sub>f</sub> activity ของสารคัลัยจินเบอร์ล ลินในยอดมะปรางพันธุ์ลูกเกล้า

หมายเหตุ : สมการเส้นตรง  $Y = -1.0785 \times 10^{-2} + 2.3510 \times 10^{-3}(X)$

โดยที่ Y คือความเข้มข้นของ GA<sub>3</sub>(Kyowa) มีหน่วยเป็น สตด และ

X คือความยาวเฉลี่ยของ secondary leaf sheath มีหน่วยเป็น ซม

----- = true means curve

——— = regression equation fitted curve

= standard deviation

ตารางที่ 6 ความยาวเฉลี่ยของ secondary leaf sheath และปริมาณสารคล้ายจินเบอเรลลินที่  $R_f$  ต่างกันในยอดมะปรางพันธุ์ทูลเกล้า

$R_f$	ความยาวเฉลี่ยของ secondary leaf sheath (ซม)	ปริมาณสารคล้ายจินเบอเรลลิน ( $\mu\text{g GA}_3(\text{Kyowa})\text{equivalent/g f.wt.}$ )
0.0	4.885 cd	0.003498 b
0.1	4.713 de	0.001480 b
0.2	5.085 bc	0.005849 b
0.3	5.327 a	0.008690 a
0.4	5.375 a	0.009258 a
0.5	5.257 ab	0.007867 a
0.6	5.190 ab	0.007083 a
0.7	5.202 ab	0.007221 a
0.8	5.237 ab	0.007632 a
0.9	4.953 c	0.004301 b
1.0	4.557 e	UF

หมายเหตุ ตัวอักษรที่ตามหลังค่าเฉลี่ยตามแนวตั้งแตกต่างกันแสดงว่ามีความแตกต่างกันที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % เมื่อตรวจสอบด้วย LSD , C.V.= 35.996%, ทำการ

ทดสอบ 6 ชุด, treatment means difference = 4 % of overall means

UF= unfitted with the linear equation ( $Y = -1.0785 \times 10^{-2} + 2.3510 \times 10^{-3}(X)$ )

โดยที่ Y คือความเข้มข้นของ  $\text{GA}_3(\text{Kyowa})$  มีหน่วยเป็น สตด และ  
X คือความยาวเฉลี่ยของ secondary leaf sheath มีหน่วยเป็น ซม)

การทดลองที่ 3 อิทธิพลของความยาวยอดมะปรางที่มีต่อการวิเคราะห์ปริมาณสารคล้ายจินเบอเรล  
ลินในยอดมะปรางพันธุ์ญี่ปุ่น เกล้าโดยวิธี Rice Secondary Leaf Sheath Bioassay  
(RSLSB)

จากการทำกราฟมาตฐานของการหาอิทธิพลของความยาวยอดมะปรางที่มีต่อการวิเคราะห์ปริมาณสารคล้ายจินเบอเรลลินในยอดมะปรางพันธุ์ญี่ปุ่น เกล้าโดยใช้  $GA_3$ (Kyowa) เพิ่มขึ้น  $3 \times 10^{-9}$  ถึง  $3 \times 10^{-1}$  สตด พนว่าความยาว secondary leaf sheath มีความเข้มข้นของ  $GA_3$ (Kyowa) เป็นแบบสมการเส้นตรงในช่วงความเข้มข้น  $3 \times 10^{-9}$  ถึง  $3 \times 10^{-3}$  สตด (ภาพที่ 7) โดยมีสมการเส้นตรงคือ

$$Y = -8.8062 \times 10^{-3} + 1.7978 \times 10^{-3}(X)$$

โดยที่ Y คือความเข้มข้นของ  $GA_3$ (Kyowa) มีหน่วยเป็น สตด และ

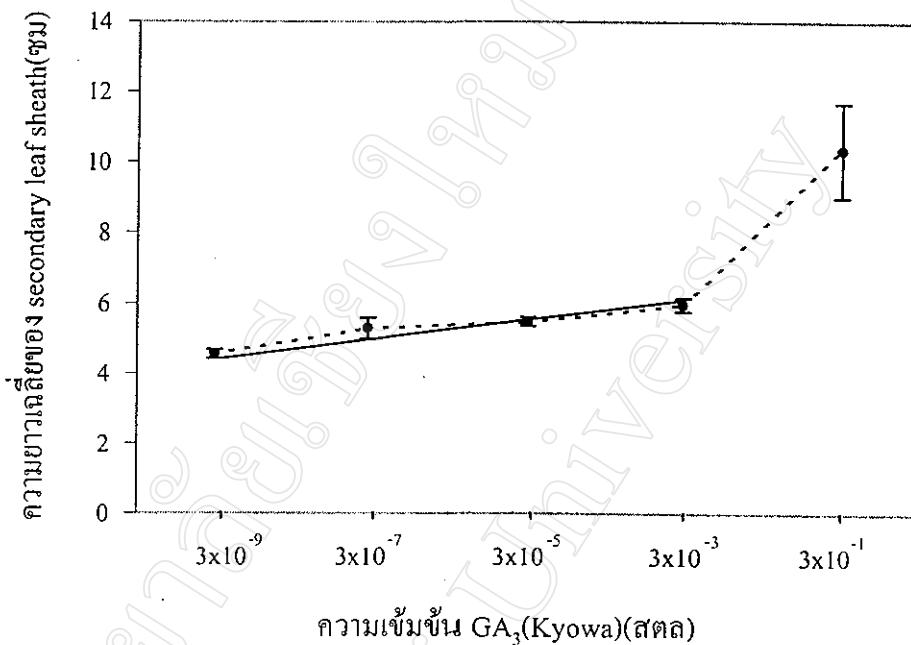
X คือความยาวเฉลี่ยของ secondary leaf sheath มีหน่วยเป็น ซม ซึ่งมีค่า minimum = 4.93 ซม และค่า maximum = 6.57 ซม (ซึ่งจะทำให้ค่า Y minimum =  $3 \times 10^{-9}$  สตด และ maximum =  $3 \times 10^{-3}$  สตด) ในขณะที่ผลการวิเคราะห์ linear correlation

พบว่าค่า  $r = 0.7227$   $n = 32$   $P < 0.00000$

$$r^2 = 0.5222$$

จากผลการตรวจสอบ test of AOV assumption พบว่าผ่าน assumption โดยมีการกระจายข้อมูลเป็นแบบปกติ, variance ของ treatment มีความเป็นเอกภาพ และ main effect มี model แบบบวก

และอิทธิพลของความยาวยอดมะปรางที่มีต่อการวิเคราะห์ปริมาณสารคล้ายจินเบอเรลลินในยอดมะปรางพันธุ์ญี่ปุ่น เกล้าโดยวิธี Rice Secondary Leaf Sheath Bioassay (RSLSB) พนว่า เมื่อใช้ความยาวยอดมะปรางที่ความยาวอยู่ 5, 7.5, และ 10 เซนติเมตร นาวิเคราะห์ปริมาณสารคล้ายจินเบอเรลลินนั้นให้ผลไม่แตกต่างกัน โดยมีปริมาณสารคล้ายจินเบอเรลลินเท่ากับ 0.005655, 0.005424, และ 0.004782  $\mu\text{g } GA_3$ (Kyowa) equivalent /g f wt. (ตารางที่ 7)



ภาพที่ 7 กราฟมาตรฐานของ GA<sub>3</sub>(Kyowa) เข้มข้น 3×10<sup>-9</sup> ถึง 3×10<sup>-1</sup> สตด. ของต้นกล้า  
ข้าว 8 ต้นต่อหนึ่งหน่วยการทดลอง เพื่อใช้ในการหาปริมาณของสารคัลลายจิบ  
เบอร์ลินในความยาวยอดมะปรางพันธุ์ทูลเกล้า

หมายเหตุ : สมการเส้นตรง  $Y = -8.8062 \times 10^{-3} + 1.7978 \times 10^{-3}(X)$

โดยที่ Y คือความเข้มข้นของ GA<sub>3</sub>(Kyowa) มีหน่วยเป็น สตด และ

X คือความยาวเฉลี่ยของ secondary leaf sheath มีหน่วยเป็น ซม

----- = true means curve

——— = regression equation fitted curve

● = standard deviation

ตารางที่ 7 จำนวนยอดที่ใช้ต่อน้ำหนักสด 20 กรัม, ความยาวเฉลี่ยของ secondary leaf sheath, และปริมาณสารคล้ายจินเบอเรลลินในยอดมะปรางพันธุ์ทูลเกล้าเมื่อใช้ความยาวยอดต่างกัน

ความยาวยอด (ซม)	จำนวนยอดที่ ใช้ต่อน้ำหนัก สด 20 กรัม	ความยาวเฉลี่ยของ secondary leaf sheath(ซม)	ปริมาณสารคล้ายจินเบอเรลลิน ( $\mu\text{g GA}_3(\text{Kyowa})\text{equ./g f.wt}$ )
5	60	5.213 a	0.005655 a
7.5	45	5.200 a	0.005424 a
10	30	5.164 a	0.004782 a

หมายเหตุ ตัวอักษรที่ตามหลังค่าเฉลี่ยตามแนววงศ์ตั้งแต่กันแสดงว่ามีความแตกต่างกันที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % เมื่อตรวจสอบด้วย LSD , C.V.= 18.47%, ทำการทดสอบ 7 ชุด, treatment means difference = 4 % of overall means  
 $(Y = -8.8062 \times 10^{-3} + 1.7978 \times 10^{-3}(X))$  โดยที่ Y คือความเพิ่มขึ้นของ  $\text{GA}_3$  (Kyowa) มีหน่วยเป็น สตด และ X คือความยาวเฉลี่ยของ secondary leaf sheath มีหน่วยเป็น ซม)

การทดลองที่ 4 อิทธิพลของระยะเวลาในการเก็บรักษาตัวอย่างของคมะปรางพันธุ์ทูลเกล้าที่มีต่อ  
การวิเคราะห์ปริมาณสารคล้ายจินเบอเรลลินโดยวิธี Rice Secondary Leaf Sheath  
Bioassay (RSLSB)

จากการทำกราฟมาตรฐานของการหาอิทธิพลของความยาวของคมะปรางที่มีต่อการ  
วิเคราะห์ปริมาณสารคล้ายจินเบอเรลลินในของคมะปรางพันธุ์ทูลเกล้าโดยใช้  $GA_3$ (Kyowa) เข้มข้น  
 $3 \times 10^{-9}$  ถึง  $3 \times 10^{-1}$  สตด พบร่วมความยาว secondary leaf sheath มีความเข้มข้นของ  $GA_3$ (Kyowa) เป็น<sup>2</sup>  
แบบสมการเส้นตรงในช่วงความเข้มข้น  $3 \times 10^{-9}$  ถึง  $3 \times 10^{-3}$  สตด (ภาพที่ 8) โดยมีสมการเส้นตรงคือ

$$Y = -1.5241 \times 10^{-2} + 3.1077 \times 10^{-3}(X)$$

โดยที่ Y คือความเข้มข้นของ  $GA_3$ (Kyowa) มีหน่วยเป็น สตด และ

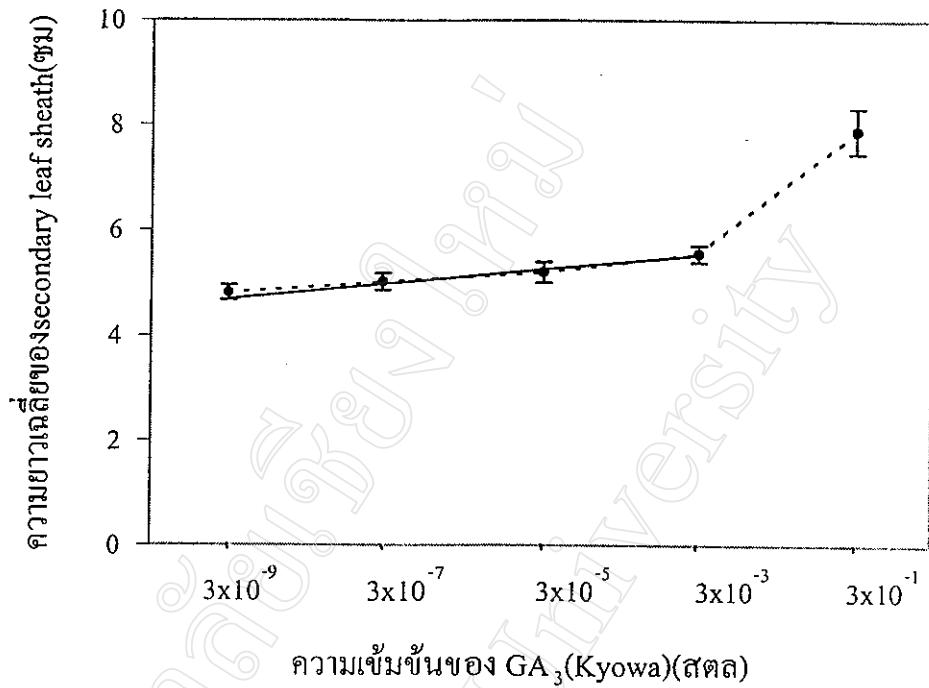
X คือความยาวเฉลี่ยของ secondary leaf sheath มีหน่วยเป็น ซม ซึ่งมีค่า minimum = 4.90  
ซม และค่า maximum = 5.87 ซม (ซึ่งจะทำให้ค่า Y minimum =  $3 \times 10^{-9}$  สตด และ  
maximum =  $3 \times 10^{-3}$  สตด) ในขณะที่ผลการวิเคราะห์ linear correlation

พบร่วมค่า  $r = 0.7538$   $n = 32$   $P < 0.00000$

$$r^2 = 0.5682$$

จากผลการตรวจสอบ test of AOV assumption พบร่วมผ่าน assumption โดยมีการกระจาย  
ข้อมูลเป็นแบบปกติ, variance ของ treatment มีความเป็นเอกภาพ และ main effect มี model แบบ  
บวก

และพนวณเมื่อเก็บรักษาตัวอย่างคมะปรางไว้ที่อุณหภูมิ - 20° ซ เป็นเวลา 4 ชั่วโมง, 1  
เดือน, 2 เดือน, และ 3 เดือน ก่อนนำมาวิเคราะห์ปริมาณสารคล้ายจินเบอเรลลินโดยวิธี RSLSB นั้น  
ให้ผลไม่แตกต่างกัน โดยมีปริมาณสารคล้ายจินเบอเรลลินเท่ากับ 0.01379, 0.01370, 0.01084, และ  
0.01034  $\mu\text{g} GA_3$ (Kyowa) equi./g f wt (ตารางที่ 8)



ภาพที่ 8 กราฟมาตรฐานของ  $\text{GA}_3$ (Kyowa) เข้มข้น  $3 \times 10^{-9}$  ถึง  $3 \times 10^{-1}$  สตด ของต้นกล้า  
ข้าว 8 ต้นต่อหนึ่งหน่วยการทดลอง เพื่อใช้ในการหาปริมาณของสารคล้ายจิน  
เบอร์ลินในระยะเวลาการเก็บรักษาอุดมะปรางพันธุ์ทูลเกล้า

หมายเหตุ : สมการเส้นตรง  $Y = -1.5241 \times 10^{-2} + 3.1077 \times 10^{-3}(X)$

โดยที่  $Y$  คือความเข้มข้นของ  $\text{GA}_3$ (Kyowa) มีหน่วยเป็น สตด และ

$X$  คือความยาวเฉลี่ยของ secondary leaf sheath มีหน่วยเป็น ซม

----- = true means curve

——— = regression equation fitted curve

■ = standard deviation

ตารางที่ 8 ความยาวเฉลี่ยของ secondary leaf sheath และปริมาณสารคล้ายจินเบอเรลลินในยอดมะปรางพันธุ์ทูลเกล้าเมื่อเก็บไว้ที่อุณหภูมิ-20°ชั่วระยะเวลาต่างกันก่อนนำมาวิเคราะห์ปริมาณสารคล้ายจินเบอเรลลิน โดยวิธี RSLB

ระยะเวลาในการเก็บรักษา	ความยาวเฉลี่ยของ secondary leaf sheath (ซม)	ปริมาณสารคล้ายจินเบอเรลลิน ( $\mu\text{g GA}_3(\text{Kyowa})\text{equi./g f. wt}$ )
4 ชั่วโมง	5.348 a	0.01379 a
1 เดือน	5.345 a	0.01370 a
2 เดือน	5.253 a	0.01084 a
3 เดือน	5.237 a	0.01034 a

หมายเหตุ ตัวอักษรที่ตามหลังค่าเฉลี่ยตามแนวตั้งแตกต่างกันแสดงว่ามีความแตกต่างกันที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % เมื่อตรวจสอบด้วย LSD , C.V.= 37.20%, ทำการทดลอง 10 ชุด, treatment means difference = 4 % of overall means  
 $(Y = -1.5241 \times 10^{-2} + 3.1077 \times 10^{-3}(X))$  โดยที่ Y คือความเพิ่มขึ้นของ  $\text{GA}_3(\text{Kyowa})$  มีหน่วยเป็น สตด และ X คือความยาวเฉลี่ยของ secondary leaf sheath มีหน่วยเป็น ซม)

**การทดลองที่ 5 การเปลี่ยนแปลงปริมาณสารคล้ายจินเจนเรลลินในช่วงก่อนการออกดอกของยอดมะปรางพันธุ์ทูลเกล้าโดยวิธี Rice Secondary Leaf Sheath Bioassay (RSLSB)**

จากการทำกราฟมาตรฐานของการเปลี่ยนแปลงปริมาณสารคล้ายจินเจนเรลลินในช่วงก่อนการออกดอกของยอดมะปรางพันธุ์ทูลเกล้าโดยใช้  $GA_3$ (Kyowa) เที่ยวน้ำ 3 $\times 10^{-9}$  ถึง 3 $\times 10^{-1}$  สตด พบร่วมกับความยาว secondary leaf sheath มีความเข้มข้นของ  $GA_3$ (Kyowa) เป็นแบบสมการเส้นตรงในช่วงความเข้มข้น 3 $\times 10^{-9}$  ถึง 3 $\times 10^{-3}$  สตด (ภาพที่ 9) โดยมีสมการเส้นตรงคือ

$$Y = -1.6391 \times 10^{-2} + 3.2988 \times 10^{-3}(X)$$

โดยที่ Y คือความเข้มข้นของ  $GA_3$ (Kyowa) มีหน่วยเป็นสตด และ

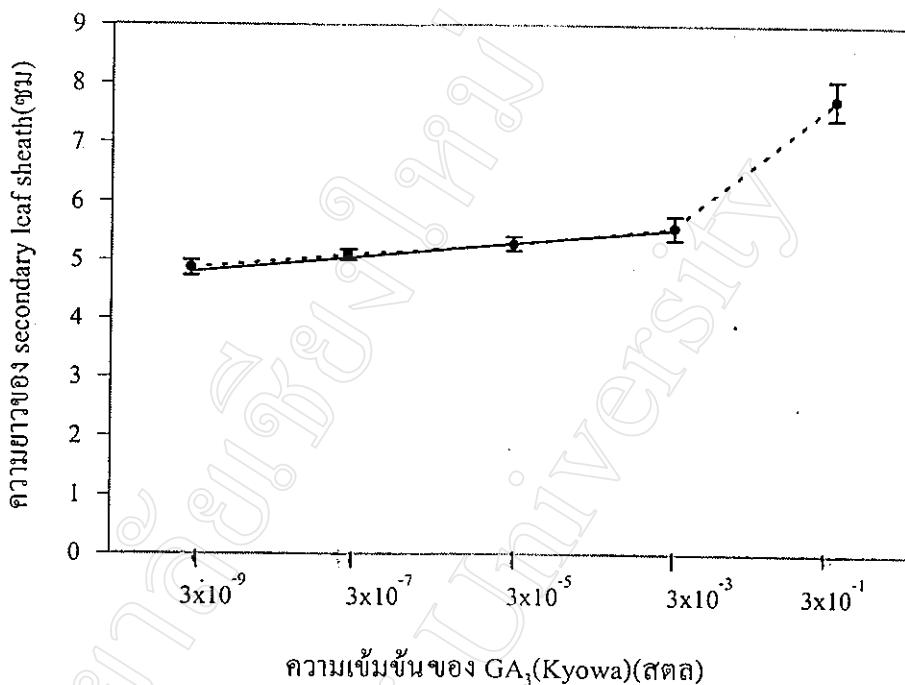
X คือความยาวเฉลี่ยของ secondary leaf sheath มีหน่วยเป็น ซม ซึ่งมีค่า minimum = 4.97 ซม และค่า maximum = 5.88 ซม (ซึ่งจะทำให้ค่า Y minimum = 3 $\times 10^{-9}$  สตด และ maximum = 3 $\times 10^{-3}$  สตด ) ในขณะที่ผลการวิเคราะห์ linear correlation

พบว่าค่า  $r = 0.7287$   $n = 32$   $P < 0.00000$

$$r^2 = 0.5310$$

จากผลการตรวจสอบ test of AOV assumption พบว่าผ่าน assumption โดยมีการกระจายข้อมูลเป็นแบบปกติ, variance ของ treatment มีความเป็นเอกภาพ และ main effect มี model แบบบวก

และพบว่าปริมาณสารคล้ายจินเจนเรลลินจะมีสูงสุดในสัปดาห์ที่ 8 ก่อนการออกดอก (0.02088  $\mu\text{g}GA_3$ (Kyowa) equi.g.f.wt) จากนั้นปริมาณสารคล้ายจินเจนเรลลินจะลดลงเรื่อยๆ จนเป็น 0.006038  $\mu\text{g}GA_3$ (Kyowa) equi.g.f.wt ในสัปดาห์ที่ 2 ก่อนการออกดอก (ตารางที่ 9 และ ภาพที่ 10) จากการทำ microtome section พบว่าในช่วงก่อนการออกดอก 8-2 สัปดาห์ เกิดการเปลี่ยนแปลงของ apical meristem ดังนี้ ในสัปดาห์ที่ 8 และ 6 ก่อนการออกดอก apical meristem มีลักษณะเป็นโคมค่อนข้างแหลม การเปลี่ยนแปลงของ apical meristem เริ่มชัดในสัปดาห์ที่ 4 ก่อนการออกดอก โดยยอดโคนของ apical meristem เริ่มลดลงเป็นแนวราบ ในช่วงสัปดาห์ที่ 2 ก่อนการออกดอก ลักษณะของยอด apical meristem เปลี่ยนเป็นสันนูนใหญ่เป็นรูปปีกขาเรือรูปทรงกล่างและมีสันนูนแหลมเล็กๆ ขนาดข้างละ 1 อัน (ภาพที่ 11) ซึ่งลักษณะดังกล่าวซึ่งไม่เป็นที่เด่นชัดในช่วงของการสร้างตัวคอก



ภาพที่ 9 กราฟพนมาตรฐานของ GA<sub>3</sub>(Kyowa) เข้มข้น  $3 \times 10^{-9}$  ถึง  $3 \times 10^{-1}$  สตด. ของต้นกล้า  
ข้าว 8 ต้นต่อหนึ่งหน่วยการทดลอง เพื่อใช้ในการหาปริมาณของสารคล้าย Gib  
เบอร์เรลินในช่วงก่อนการออกดอกของยอดมะปรางพันธุ์ทูลเกล้า

หมายเหตุ : สมการเส้นตรง  $Y = -1.6391 \times 10^{-2} + 3.2988 \times 10^{-3}(X)$

โดยที่ Y คือความเข้มข้นของ GA<sub>3</sub>(Kyowa) มีหน่วยเป็น สตด และ  
X คือความยาวเฉลี่ยของ secondary leaf sheath มีหน่วยเป็น ซม

----- = true means curve

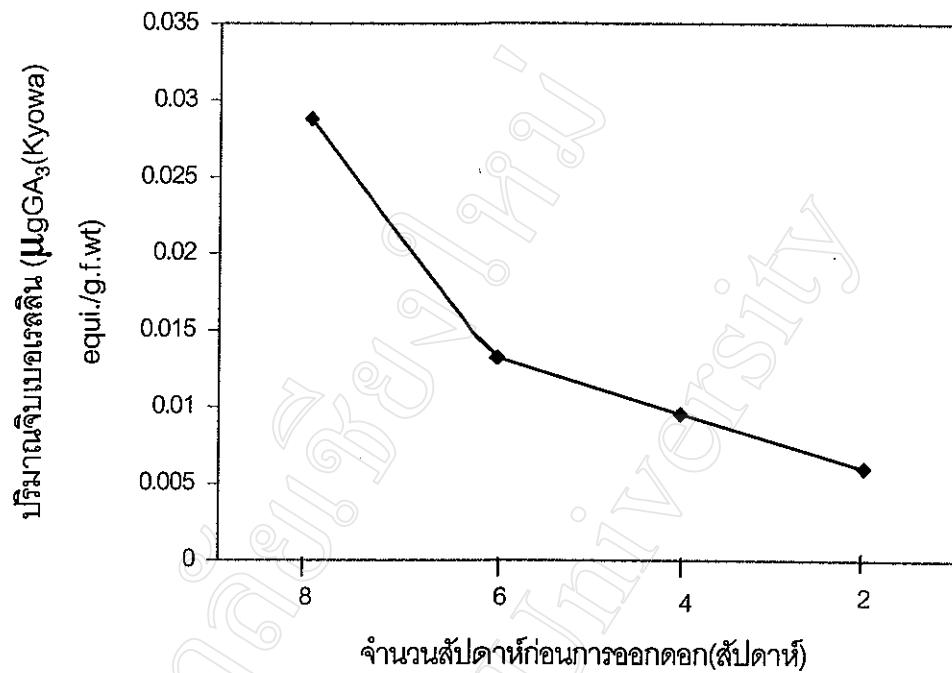
——— = regression equation fitted curve

■ = standard deviation

ตารางที่ 9 ความยาวเฉลี่ยของ secondary leaf sheath และปริมาณสารคล้ำยจินเบอเรลลินก่อนการออกดอกในยอดมะป่ารังพันธุ์ทูลเกล้าโดยวิธี RSLSB

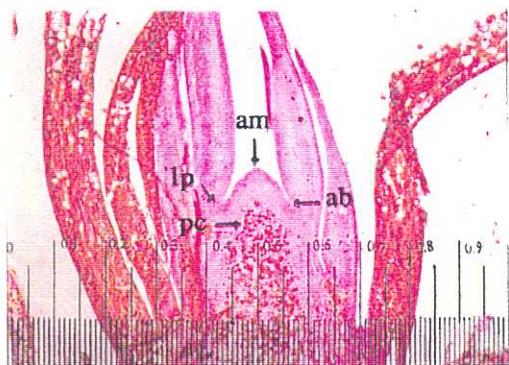
จำนวนสัปดาห์ก่อนการออกดอก	ความยาวเฉลี่ยของ secondary leaf sheath (ซม)	ปริมาณสารคล้ำยจินเบอเรลลิน ( $\mu\text{g GA}_3(\text{Kyowa}) \text{ equi.g f.wt}$ )
2	5.152 c	0.006038 c
4	5.258 bc	0.009547 bc
6	5.369 b	0.013210 b
8	5.602 a	0.028800 a

หมายเหตุ ตัวอักษรที่ตามหลังค่าเฉลี่ยตามแนวตั้งแตกต่างกันแสดงว่ามีความแตกต่างกันที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % เมื่อตรวจสอบด้วย LSD , C.V.= 41.71%, ทำการทดสอบ 11 ชุด, treatment means difference = 4 % of overall means  
 $(Y = -1.6391 \times 10^{-2} + 3.2988 \times 10^{-3}(X))$  โดยที่ Y คือความเข้มข้นของ  $\text{GA}_3(\text{Kyowa})$  มีหน่วยเป็น สตด และ X คือความยาวเฉลี่ยของ secondary leaf sheath มีหน่วยเป็น ซม)

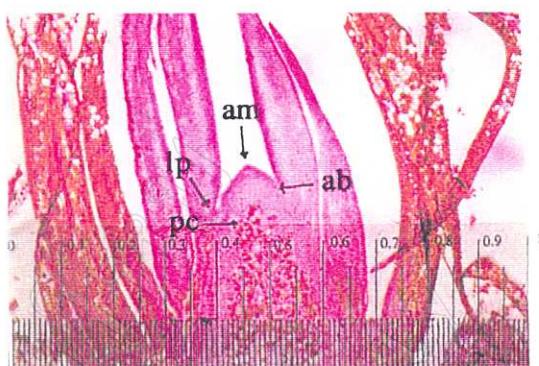


ภาพที่10 ปริมาณสารคล้ายบินเบอร์ลีนเฉลี่ยในยอดประดับพันธุ์ทุกกลีบก่อนการขอกดอก

หมายเหตุ: C.V. = 41.71 %, ที่ 11 ชุด, treatment means difference = 4 % of overall means



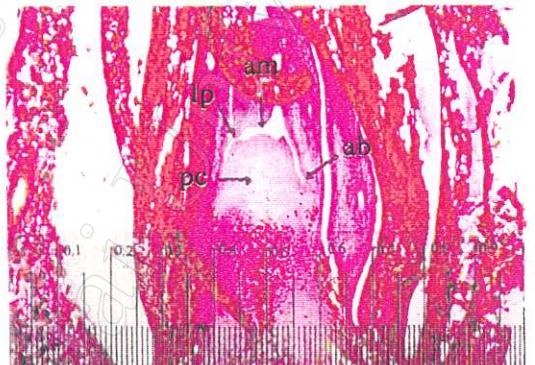
สัปดาห์ที่ 8 ก่อนการออกดอก  
(26 กันยายน พ.ศ. 2541)



สัปดาห์ที่ 6 ก่อนการออกดอก  
(10 ตุลาคม พ.ศ. 2541)



สัปดาห์ที่ 4 ก่อนการออกดอก  
(24 ตุลาคม พ.ศ. 2541)



สัปดาห์ที่ 2 ก่อนการออกดอก  
(7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2541)

ภาพที่ 11 ยอดมะปรางพันธุ์ทูลเกล้าตัดตามยาวระยะ 8, 6, 4, และ 2 สัปดาห์ก่อนการอกราก

ขนาดกำลังขยาย 47 เท่า

หมายเหตุ มาตราส่วนที่ใช้เปรียบเทียบมีหน่วยเป็นมิลลิเมตร

ความหมายคำย่อ

am = apical meristem

lp = leaf primodium

pc = procambium

ab = axillary bud